

РЕЦЕНЗІЯ

доктора економічних наук, доцента кафедри менеджменту та адміністрування Національного університету «Чернігівська політехніка»

Харченко Юлії Петрівни на дисертаційну роботу

Олифіренка Івана Сергійовича на тему:

«Стратегічне управління промисловими підприємствами в контексті цифрової трансформації», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 Менеджмент

Актуальність обраної теми дисертаційного дослідження

Сучасні промислові підприємства функціонують та розвиваються в складних, непередбачуваних умовах. Виклики, пов'язані з військовою агресією в Україні та макроекономічна нестабільність суттєво вплинули на функціонування економічних суб'єктів, змінивши підходи до забезпечення їх стабільності, підтримки дієвості їхніх систем ризик-менеджменту. Зміни управлінських підходів, задля більш швидкого прийняття рішень щодо трансформації та розвитку окремих аспектів функціонування промислових підприємств, обумовлені необхідністю поступового переходу до впровадження цифрових технологій у їх діяльність.

Промисловості відведено одну з найважливіших ролей в економічному розвитку України. Враховуючи сучасні пріоритети і тенденції, промислові підприємства поступово адаптуються до викликів, які існують у зовнішньому середовищі. Цифрові технології значним чином сприяють такій адаптації, формуючи нові можливості для підприємств у частині підвищення ефективності, розширення ринків збуту, асортименту товарів та продукції. Зазначені підприємства намагаються поступово, відповідно до власних можливостей, впроваджувати цифрові технології у свою діяльність, у тому числі і в систему управління. Трансформація такої системи сьогодні є невід'ємною складовою процесу цифрової трансформації промислових підприємств і повинна відбуватися з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій. Це важливо здійснювати з метою зміни внутрішніх управлінських механізмів, забезпечення підвищення цифрової грамотності

працівників, перегляду підходів до управління цифровими ризиками. Окреслене підвищує важливість проведення досліджень у сфері трансформації системи управління промисловими підприємствами в умовах цифровізації їхньої господарської діяльності.

Зв'язок дисертації з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота Олифіренка Івана Сергійовича в межах планів науково-дослідних робіт планів науково-дослідних робіт Національного університету «Чернігівська політехніка» за такими темами: «Науково-прикладні засади реалізації державної політики розвитку підприємництва в умовах децентралізації влади» (номер державної реєстрації 0120U101816, 2020-2024 рр.), у межах якої автором поглиблено науковий підхід до виокремлення та систематизації моделей формування системи стратегічного управління промисловим підприємством, який полягає в описі їх сутності та виокремленні видів, що дозволило обґрунтувати переваги, недоліки та доцільність використання різних видів зазначених моделей з урахуванням наявного внутрішнього потенціалу промислового підприємства до цифрової трансформації; «Стратегічне управління підприємствами в умовах війни та післявоєнної відбудови» (номер державної реєстрації 0124U004476, 2024- 2027 рр.), де автором запропоновано методичні положення визначення рівня цифрової зрілості промислового підприємства, які розширено обґрунтуванням доцільності розрахунку інтегрального індексу цифрової зрілості.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій

Ознайомившись зі змістом дисертації варто зробити висновок, що сформовані автором наукові положення, висновки та рекомендації є достовірними та обґрунтованими, а всі поставлені завдання виконані відповідно основній меті дослідження, яка полягає в обґрунтування теоретичних і методичних положень стратегічного управління промисловими

підприємствами та поглиблення прикладних засад його удосконалення в умовах цифрової трансформації.

Дисертація є логічним, структурованим та завершеним науковим дослідженням, якість якого підтверджує системність роботи. У теоретичну основу покладено наукові праці українських та закордонних учених. У дисертації використано нормативно-правові та законодавчі акти України, статистичні дані Державної служби статистики України, а також дані, отримані автором у процесі досліджень.

Методологічні положення дослідження ґрунтуються на використанні загальнонаукових та спеціальних методів. Зокрема, були використані такі із них: контент-аналіз, системний аналіз, систематизація, ідентифікація та класифікація, статистичні методи, порівняльний аналіз, групування, сценарний підхід, методи індукції, дедукції, структурно-функціональний підхід.

Обґрунтованість наукових пропозицій автора, висновків та представлених рекомендацій підтверджується їх апробацією на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, науковими публікаціями.

Структура і зміст дисертаційної роботи. Відповідність дисертаційної роботи встановленим вимогам

Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів і висновків.

У першому розділі роботи було проведено дослідження сутності стратегічного управління, виокремлено наукові підходи до розуміння його змісту, визначено зміст категорії «стратегічне управління промисловим підприємством» та описано роль такого управління у підвищенні ефективності функціонування відповідного суб'єкта господарювання. Також проведено конкретизацію особливостей забезпечення стратегічного управління промисловими підприємствами в умовах цифрових викликів.

У другому розділі дисертації було проведено дослідження сучасного стану розвитку промислових підприємств в Україні в умовах цифрової трансформації, зокрема визначено тренди та перспективи розвитку

промисловості в Україні, здійснено аналіз актуальних тенденцій використання цифрових технологій промисловими підприємствами та проведено оцінку ефективності стратегічного управління такими суб'єктами в умовах цифрової економіки.

У третьому розділі дисертації було поглиблено наукові концептуальні положення забезпечення ефективності здійснення стратегічного управління промисловими підприємствами в умовах цифрової економіки, зокрема конкретизовано стратегічні пріоритети цифрового розвитку промислових підприємств, описано механізм трансформації моделі стратегічного управління зазначеними суб'єктами, виокремлено базові ризики та перешкоди, які виникають у процесі адаптації та удосконалення зазначеного механізму.

Наукова новизна одержаних результатів

Серед наукових здобутків Олифіренка Івана Сергійовича доцільно виокремити наступні:

- поглиблено понятійно-категоріальний апарат у частині уточнення змісту категорії «стратегічне управління» (с. 27-29, табл. 1.1-1.3);
- сформульовано наукові підходи до розуміння змісту стратегічного управління підприємством, серед яких виокремлено класичний, еволюційний, поведінковий, системний, контингентний, ресурсний, динамічний і цифровий (с. 45-47, табл. 1.4, 1.5);
- використано системний підхід до розгляду змісту дефініції «система стратегічного управління підприємством», (с. 48-53);
- удосконалено науковий підхід до виокремлення та систематизації моделей формування системи стратегічного управління промисловим підприємством (с. 79, табл. 1.9);
- розширено методичні положення визначення рівня цифрової зрілості промислового підприємства (с.85-87);

- виокремлено систему чинників, які впливають на забезпечення ефективного стратегічного управління підприємством, котрі розподілено на дві групи: суб'єктивні, об'єктивні (с. 41-42, рис. 1.4, 1.5);
- визначено стратегічні пріоритети цифрового розвитку промислових підприємств в умовах невизначеності (с. 177-179, рис. 3.2);
- поглиблено теоретико-прикладні засади функціонування механізму цифрової трансформації системи стратегічного управління промисловим підприємством (с. 200-201, рис. 3.13);
- запропоновано структурно-функціональну модель управління ризиками цифрової трансформації промислового підприємства (с. 234-236, рис. 3.24).

Практичне значення результатів дослідження

Результати дисертаційної роботи використовуються в діяльності: Департаменту економічного розвитку Чернігівської обласної військової адміністрації (01.01-20/261 від 10.02.2026 р.); Чернігівської Регіональної Торгово-Промислової Палати (№ 22/01 від 09.03.2026 р.); ТОВ «Багатопрофільне підприємство «АТІЛОС» (№ 28 від 03.03.2026 р.); Національного університету «Чернігівська політехніка» (№ 202/08- 3089/ВС від 22.12.2025 р.).

Повнота викладення наукових результатів дисертації в опублікованих працях

Основні результати дисертаційної роботи опубліковано в 15 наукових працях, серед яких: 2 статті в іноземних наукових виданнях, 1 з яких входить до міжнародної наукометричної бази Web of Science; 5 статей у наукових фахових виданнях України, що входять до міжнародних наукометричних баз даних; 8 праць апробаційного характеру. Загальний обсяг публікацій – 11,5 друк. арк.; особисто автору належить – 7,35 друк. арк.

Наукові публікації відповідають вимогам п. 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої

ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами від 19 травня 2023 р. № 502), щодо кількості публікацій, відповідності опублікованих результатів тим, що містяться у дисертації, апробації її основних положень.

Дотримання норм академічної доброчесності

За результатами проведеного аналізу, поданих матеріалів, фактів порушення академічної доброчесності не виявлено.

Дисертант у процесі виконання дослідження дотримувався норм і принципів академічної доброчесності, а також вимог законодавства у сфері авторського права. Ознак академічного плагіату чи інших порушень не встановлено. У роботі коректно наведено посилання на використані джерела, що відображені у відповідному списку літератури, а також чітко визначено особистий внесок автора в наукові праці, виконані у співавторстві.

Висновки та пропозиції, що викликають певні сумніви, зауваження на окремі суперечності та можуть слугувати підґрунтям дискусії під час захисту дисертації

1. У межах підрозділу 1.1 роботи, де автор аналізує функції стратегічного управління (с. 38–40), доцільно було б розширити теоретичну складову дослідження. Зокрема, варто було б узагальнити сучасні підходи інших науковців до класифікації означених функцій.

2. У підрозділі 1.2, при аналізі трансформації системи стратегічного управління, варто більш структуровано представити її складові. Доцільно детальніше окреслити логіку взаємодії між елементами та механізм їх узгодженого функціонування.

3. У підрозділі 1.3 варто було б поглибити аналіз наслідків цифровізації для системи стратегічного управління. Зокрема, доречно було б акцентувати на

виокремленні позитивних ефектів та потенційних ризиків, що виникають у процесі цифрової трансформації.

4. У підрозділі 2.2 доцільно доповнити дослідження аналізом світових тенденцій цифровізації. Порівняльний аналіз дозволив би підсилити обґрунтованість висновків і визначити перспективні напрями розвитку.

5. У підрозділі 3.1, де визначаються стратегічні пріоритети цифрового розвитку, варто було б більш ґрунтовно розкрити механізм їх формування. Зокрема, доцільно деталізувати етапи цього процесу — від ідентифікації потреб та аналізу зовнішнього і внутрішнього середовища до вибору пріоритетних напрямів та їх імплементації.

Проте доцільно зазначити, що вказані зауваження та дискусійні положення не знижують загальної теоретичної та практичної значущості дисертації та не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи Олифіренка Івана Сергійовича.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Олифіренка Івана Сергійовича на тему «Стратегічне управління промисловими підприємствами в контексті цифрової трансформації» є завершеним, самостійним дослідженням, виконаним на актуальну тему, містить положення наукової новизни та має теоретичне і практичне значення. Дисертаційне дослідження відповідає спеціальності 073 Менеджмент.

Дисертаційна робота відповідає вимогам наказу МОН України №1 40 від 12 січня 2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій» (зі змінами) та «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами й доповненнями від 19 травня 2023 р. № 502) та вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи

про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами від 19 травня 2023 р. № 502).

Зазначене дозволяє зробити висновок, що Олифіренко Іван Сергійович, автор дисертаційної роботи на тему «Стратегічне управління промисловими підприємствами в контексті цифрової трансформації», заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 Менеджмент.

РЕЦЕНЗЕНТ:

доктор економічних наук,
доцент кафедри менеджменту
та адміністрування
Національного університету
«Чернігівська політехніка»

Юлія ХАРЧЕНКО